

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 31.3.2016
Sayı: 823

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi, genel gerekçe ve madde gerekçeleri ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Prof. Dr. Mustafa AKAYDIN
Antalya Milletvekili

Doç. Dr. Okan GAYTANCIOĞLU
Edirne Milletvekili

Mahmut Tarak
B. A. A.

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- Tarım, Orman ve Köylere - Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji			
Esas Komisyon	İçişleri			
Tarih:	12 Nisan 2016		E.No: 2/1027	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
Uzm.	B.	K.B.	M.	M.
TBMM BAŞKANI	A. A. A.			

TBMM	
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ	
	01 Nisan 2016
Numara:	

TBMM	
GENEL YERLEK	
01 Nisan 2016	
No:	39821

FS012

GENEL GEREKÇE

Dünyanın önemli tarım ülkelerinden olan Türkiye'nin ekonomisini ayakta tutan en önemli ihtiyaçlardan birisi, tarım üreticilerinin istikrarlı bir şekilde üretim ve pazarlama faaliyetlerini gerçekleştirebilmesidir. Neoliberal ekonomik politikalar etrafında şekillenen dünya ekonomisinde uluslararası rekabet her geçen gün arttığından yerli üreticiyi korumak gün geçtikçe daha büyük bir zaruret hâline gelmeye başlamıştır.

Türkiye'nin uluslararası ilişkilerde Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde yaşadığı çeşitli krizler, ülkemizin yalnızca siyasi değil ekonomik ilişkilerine de olumsuz etki etmektedir. Yaşanan dönemsel ve uzun vadeli krizler ise birçok sektörden önce ürün tedariki ve depolama konusunda diğer sektörlerle kıyasla daha dezavantajlı olan tarım sektörünü etkilemektedir. Krizler sonrası yerli üreticinin ihracat yolunun kapanması, Türkiye'deki tarım üreticilerinin yalnızca geçici bir dönem için değil, kalıcı olarak büyük zararlar görmesine ve büyük çoğunlukla iflas etmesine yol açmaktadır. Bu durum da, uzun vadede Türkiye'yi ekonomik olarak daha dışa bağımlı bir pozisyona sokmaktadır.

Buna güncel bir örnek olarak Rusya'nın 24 Kasım 2015'te yaşanan Su-24 Uçağı Krizi akabinde 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren uygulamaya koyduğu politikalar sonucu Türkiye'den "dikenli salatalık, domates, salatalık, kuru soğan, kırmızılahana, brokoli, portakal, mandalina, nektarin, elma, armut, kayısı, şeftali, erik, üzüm, çilek, tavuk ve hindi eti, tuz ve karanfil" ithalatı durdurulmuştur. Bu dönemde taze sebze ihracatı yüzde 52,6'lık düşüşle 61,7 milyon dolardan 29,3 milyar dolara, narenciye ihracatı yüzde 37,8 düşüşle 131 milyon dolardan 81,5 milyon dolara gerilemiştir. Taze meyve ihracatı da yüzde 2,8 azalarak 22,5 milyon dolardan 21,9 milyon dolara düşmüştür. Toplam yaş sebze ve meyve ihracatında yüzde 38,4 azalma meydana gelmiş ve geçen yıl ocak ayında 215,2 milyon dolar olan ihracat bu yılın aynı ayında 132,7 milyon dolara inmiştir.

Bu son krize benzer yeni krizlerin yaşanmasının muhtemel olduğu bir dönemde üreticiyi koruma adına kalıcı önlemler alınması zaruridir. Üreticinin ihraç edemediği ya da iç piyasaya süremediği malının kamu kuruluşları olan belediyelerce alımı, bu anlamda uzun vadeli ve rahatlatıcı bir önlem olabilir. 11.03.2010 tarihli ve 5957 sayılı kanunun 3. maddesi, toptancı hallerinin Büyükşehir Belediyeleri ve büyükşehir olmayan illerdeki belediyelere toptancı hali kurma hakkı vermektedir. Bu kanun maddesine eklenecek bir fıkra ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının belirlediği üretim değeri eşiğinin üzerindeki her belediyeye kendi mücavir bölgesinde en az bir toptancı hali kurma ve belediyelere yetkisinde yasadaki önce ve sonra kurulan bütün toptancı hallerde üreticilerin getirdiği malı belli bir taban fiyatıyla satın alma yükümlülüğü getirilerek üreticinin mağduriyetinin önüne geçilebilir.

Serbest rekabet şartlarına zarar gelmemesi adına belediyelerin, Rusya krizi örneğindeki gibi gelişmelerde acil durum ilan ederek toptancı hâline mallarını getirecek üreticiden belediye bütçesinden alım yapması ve kriz gerekçesiyle alınan malın toptancı hâlinde satışa sunulmadan belediyenin belirlediği ihtiyaç sahiplerine bedelsiz verilmesi, hem üreticiyi hem de ihtiyaç sahibi aileleri koruyacak kalıcı bir sosyal sorumluluk girişimi olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1: Bu maddede öngörülen değişiklik ile tarımsal üretim konusunda belirli kıstaslara sahip bütün belediyelerin en az bir toptancı sebze-meyve hâli kurmasına ilişkin yükümlülük getirilmektedir. Böylelikle tarım üretiminin yoğun olup olmadığına bakmaksızın Türkiye'nin bütün ilçelerinde üreticilerin mallarını satma garantisi olan bir merci kurulmuş olmaktadır.

Madde 2: Madde, belediyelerin kendilerine bağlı toptancı meyve sebze hâllerinden, hangi durumlarda kendi bütçelerinden ne şekilde alım yapacaklarını düzenleme amaçlıdır. Belediyelerin, yaşanan krizler sonrasında özel durum ilan etme yetkisine sahip kılınması; adı geçen alımları, kendi bünyelerindeki hâllerden iç piyasada kâr amaçlı ticari faaliyette kullanmamak kaydıyla alması öngörülmektedir.

Madde 3: Yürürlük maddesidir.

Madde 4: Yürütme maddesidir.

**5957 SAYILI SEBZE VE MEYVELER İLE YETERLİ ARZ VE TALEP DERİNLİĞİ
BULUNAN DİĞER MALLARIN TİCARETİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1: 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 3'üncü maddesinin 10'uncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ (10) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından belirlenen tarımsal üretim eşik değerleri üzerinde bulunan her belediye kendi sınırları içerisinde en az bir toptancı hali bulundurmakla yükümlüdür. Toptancı hâllerinin kurulmasına ve kapatılmasına ilişkin usul ve esaslar, ilgili bakanlıkların uygun görüşleri ve meslek kuruluşlarının görüşleri alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2: 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 6. Maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Belediye başkanları, ulusal ya da uluslararası ekonomik sorunlar dolayısıyla o yıl ilçedeki toplam tarım ihracatının bir önceki yılın toplam ihracat hasılatının yüzde 60'ının altına düşmesi halinde belediyenin bulunduğu il, ilçe ya da beldenin tarım ihracatına yönelik acil durum kararı çıkartabilir. Bu hâllerde, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun ilgili hükümleri saklı kalmak kaydıyla, belediyeler hal yönetimince belirlenen taban fiyatlarına göre üreticilerin elinde kalan malı, iç piyasada satışa çıkarmamak ve yalnızca ihtiyaç sahibi ailelere dağıtmak kaydıyla satın alırlar.”

MADDE 3: Bu kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 4: Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

